
Číslo jednací	1/9/2023/SVP/LMS
Spisový a skartační znak	A. 1. / A 10
Upravila	Mgr. Marie Peroutková
Schválila:	Mgr. Marie Peroutková
Na pedagogické radě schváleno dne:	22. 6. 2020
Nabývá platnosti dne (podpisem ředitelkou)	1. 9. 2023
Nabývá účinnosti dne:	1. 9. 2023
Změna dne:	30. 8. 2023

Školní vzdělávací program VI

---

1. Identifikační údaje.....	4
2. Charakteristika lesní mateřské školy.....	5
3. Podmínky vzdělávání.....	6
3.1. Věcné podmínky vzdělávání.....	6
3.1.1. Zázemí Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka.....	6
3.1.2. Zahrada Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka.....	7
3.1.3. Pomůcky a vybavení Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka.....	8
3.1.4. Okolí Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka.....	9
3.2. Životospráva.....	10
3.3. Psychosociální podmínky.....	11
3.4. Řízení mateřské školy.....	12
3.5. Personální a pedagogické zajištění.....	12
3.6. Spoluúčast rodičů a spolupráce s okolím.....	13
3.7. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	14
3.7.1 Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	14
3.7.2 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	15
3.7.3 Podmínky vzdělávání dětí z cizojazyčného prostředí.....	15
4. Organizace vzdělávání.....	15
4.1. Přijetí dítěte.....	15
4.2. Ukončení docházky.....	17
4.3. Individuální vzdělávání dle §34b školského zákona.....	17
4.4. Adaptační režim.....	18
4.5. Organizace chodu LMŠ.....	18
4.6. Orientační režim dne.....	18
4.7. Distanční vzdělávání.....	19
4.7.1 Východiska pro distanční vzdělávání.....	19
4.7.2 Evaluace distančního vzdělávání.....	20
5. Charakteristika ŠVP.....	20
5.1. Východiska pro tvorbu obsahu ŠVP.....	20
5.1.1. Alternativní směry v pedagogice.....	21
5.1.2. Inspirační zdroje pro přístup a metody pedagogů.....	22
5.2. Kam naše LMŠ směřuje.....	23
5.3. Hlavní cíle.....	24
6. Vzdělávací obsah.....	24
6.1. Klíčové kompetence.....	24
6.2. Uspořádání vzdělávacího obsahu.....	25
6.2.1. Slavnosti.....	25
6.2.2. Polytechnická výchova.....	26
6.2.3. Předškolní příprava.....	26

6.3. Oblasti vzdělávání.....	26
6.4. Tematické bloky.....	27
6.4.1. Kdo jsem, kam patřím a co je kolem mne.....	27
6.4.2. Od tmy ke světlu.....	30
6.4.3. V pohybu.....	32
6.4.4. U samého zrodu.....	33
6.4.5. V rozpuku.....	34
7. Systém evaluace.....	36
7.1. Výchovně-vzdělávací proces.....	36
7.1.1. Evaluace vzdělávacího programu.....	36
7.1.2. Evaluace rozvoje dítěte.....	37
7.1.3. Soulad ŠVP a RVP PV.....	37
7.2. Evaluace práce pedagogů a odborných nepedagogických pracovníků.....	38
7.3. Evaluace podmínek vzdělávání.....	38
8 Přílohy ŠVP.....	39
Příloha č. 1 Diagnostický list při nástupu.....	39
Příloha č. 2 Evaluační záznam pozorování a vývoje dítěte.....	39
Příloha č. 3 Dotazník-předškoláci-očekávané výstupy.....	39
Příloha č. 4 Dotazník-Jak se dítě cítí ve školce- Ferre Leavers.....	39
Příloha č. 5 Auto-evaluační zpráva-průvodci.....	39
Příloha č. 6 Hospitační formulář.....	39
Příloha č. 7 Dotazník- rodiče-zkvalitnění podmínek.....	39
Příloha č. 8 Evaluace práce s předškoláky.....	39
Příloha č. 9 Evaluace integrovaného bloku.....	39
Příloha č. 10 Příprava programu-průvodci-evaluace programu.....	39

---

1. Identifikační údaje

NÁZEV ŠKOLY:	Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka z. s.		
IČO:	22 607		200
IZO:	691 012 083		
POLOHA ZAŘÍZENÍ:	49.7940903N, 13.4535953E		
TELEFON:	777 149 141, 732 835 414		
E-mail:	Info@lesniskolkaberounka.cz		
WEBOVÉ STRÁNKY:	www.lesniskolkaberounka.cz		
TYP ŠKOLY:	LESNÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA		
PROVOZ ZAŘÍZENÍ/KAPACITA:	celodenní/22 dětí		
ŘEDITELKA:	Mgr. Lenka Horáčková (externí)		
ZÁSTUPCE ŘEDITELKY:	Mgr. Marie Peroutková		
ZŘIZOVATEL:	Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka z. s.		
SÍDLO:	Druztová 12, 33007		
PŘEDSEDKYNĚ:	Mgr. Marie Peroutková		
DATOVÁ SCHRÁNKA:	57sm4vd		
PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI:	3		
NEPEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI	3		
S ODBORNOU KVALIFIKACÍ CHŮVA:	2		
MOTIVÁČNÍ NÁZEV:	Putování v rytmu roku		
PLATNOST OD:	1.	9.	2022
VERZE ŠVP:	VI		
DATUM PROJEDNÁNÍ:	na pedagogické radě 30. 8. 2023		
ZPRACOVÁNO:		dle	platného RVP PV

.....
Mgr. Marie Peroutková
zástupce ředitelky školy

.....
razítko školy

2. Charakteristika lesní mateřské školy

Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka z.s. vznikly z Lesní školky Berounka (lesního klubu) pod záštitou spolku Ekoklubu rodičů, dětí a přírody z.s. v roce 2012. Od května 2013 běží pět dní v týdnu a od roku 2018 je zapsaná do Rejstříku škol a školských zařízení.

Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka (dále jen LMŠ) vychází z konceptu lesních mateřských škol. Vzdělávání probíhá venku za každého počasí. Důraz je kladen na zdravý životní styl, kdy všechny složky člověka – tělo, duše a jeho nejbližší okolí jsou nazírány v propojení a usiluje se o soulad těchto složek. Lesní mateřská škola Berounka je členem Asociace lesních mateřských škol a držitelem certifikátu Standardů kvality lesní MŠ.

Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka nabízí až 22 míst pro děti od věku 3-7 let v celodenním a celotýdenním provozu a 4 místa pro děti v individuálním vzdělávání. Celkem školu navštěvuje přes 20 dětí, které mají možnost dvoudenní, třídenní, nebo pětidenní docházky. Děti se pohybují ve věkově různorodé skupině.

Dětem se během týdne věnuje pět průvodců (dva pedagogové a 2 s kvalifikací chůva, jedna zdravotní sestra).

Děti z lesní mateřské školy mají k dispozici pozemek nacházející se na hranici obce Druztová a lesů Přírodního parku Horní Berounka. Jako zázemí jim slouží svépomocí vybudovaný slaměnohliněný domeček.

Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka je živý organizmus, který díky síti spolupráce vytváří pestré podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí.

Ve spolupráci s rodiči organizuje škola přednášky a kulturní akce.

V létě se pod záštitou Lesní mateřské školy a ekocentra koná příměstský tábor. Díky své poloze na okraji vsi Druztová udržuje LMŠ Berounka spolupráci s MŠ Druztová, s vedením Obce Druztová, s řemeslníky ve vsi, s místní knihovnou i s farností Dýšina. Spolupracuje s Lesní mateřskou školou Větvíčka a s komunitní školou Inspíria v Záluží. Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka spolupracuje s Krajskou hygienickou stanicí Plzeň a s Českou školní inspekcí.

---

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky vzdělávání

3.1.1. Zázemí Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka

Lesní mateřská škola a ekocentrum Berounka pro své děti společně s rodiči vybudovala na pronajatém pozemku za vsí neobyčejné zázemí v podobě slaměnohliněného domečku. Rodiče s dětmi se podíleli na stavbě této unikátní stavby ze slámy, hlíny, dřeva, kamene a rákosu. Zázemí je jedinečné nejen svým vzezřením, ale i cestou, která vedla k jeho finální podobě. Tato cesta je cestou LMŠ a ekocentra Berounka – píle, zrání charakterů nás dospělých a práce, při které jsou přítomné děti a mohou se na konečné podobě své školky podílet. Při stavbě zázemí bylo zohledněno vnímání světa z pohledu dítěte. Dům je v půdorysu šestiúhelník. Inspiraci poskytla příroda. Pravidelný šestiúhelník (tvar včelího plástve) zaručuje co nejvíce využít prostor na co nejmenší ploše. Většina materiálu na zázemí pochází z blízkého okolí. Absence ostrých hran a přechodů, přírodní barvy a materiálů pomáhají dětem k tomu, aby se v zázemí cítily dobře a bezpečně, aby si zde dokonale odpočinuly a byly chráněné od nepřízně počasí.

Uvnitř domečku se nachází bezpečná ekologická peletková kamna. Každé dítě má vyčleněno své místo na náhradní oblečení v dřevěné polici. Nachází se zde stoly a židle. Police s pomůckami pro děti jsou umístěné tak, aby si z nich děti mohly samy brát vše potřebné a tím byly vedeny k samostatnosti. Pomůcky v policích průvodci pravidelně kontrolují a obměňují tak, aby se měnila jejich nabídka dle vývojových potřeb dětí. Pomůcky pro průvodce jsou k dispozici na místech, kam děti nemohou. Pravidelně se kontroluje jejich obsah a doplňuje tak, aby průvodci ke své práci měli celou škálu potřebných materiálů. V domečku se také nachází výdejní stůl pro obědy a odpolední svačiny, který je speciálně konstruován tak, aby odpovídal hygienickým požadavkům při výdeji jídla. V patře slaměnohliněného zázemí se nachází prostorná ložnice bez oken. Nepřítomnost denního světla dětem pomáhá zklidnit se a odpočinout si, podporuje tvorbu spánkového hormonu melatoninu. Větrání zajišťuje porézní charakter rákosové střechy a otvor v pilinové izolaci pod ní. Vzduch díky tomuto důmyslnému systému větrání v zázemí cirkuluje a průběžně se obměňuje, aniž by v zimě docházelo k velkým tepelným ztrátám a naopak v létě k přehřívání místnosti přímo pod střechem. Silné zdi z balíků slámy pokryté 15 cm vrstvou hliněné omítky a důmyslně izolovaná rákosová střecha poskytují zázemí výborné termostabilní podmínky. V zimě zázemí zůstává vyhřáté a v létě příjemně chladí. Nicméně naplňování vzdělávacího obsahu probíhá z největší části pod širým

---

nebem. Rákosová střecha se přes léto stává domovem včel samotáček. Tito mírumilovní tvorové vyvádějí potomky ve stéblech rákosu a opylují naši kopretinovou louku.

Předsíň slouží k odkládání batůžků a svršků. Je koncipovaná tak, aby vedla děti k samostatnosti. Vedle slaměnohliněného zázemí se nachází venkovní umývárna s teplou pitnou vodou. V zadní části zázemí jsou dvě pilinové ekotoalety. Hospodaření s vodou je důležitým vzdělávacím prvkem konceptu LMŠ a ekocentra Berounka.

Vedle slaměnohliněného zázemí stojí venkovní výdejna jídla (s pitnou vodou na mytí rukou pro výdejce jídla) a mycí koutek pro děti na cvičné mytí nádobí. Vedle výdejny je altán, který slouží jako jídelna od dubna do října, ale také jako ateliér pro tvorbu a hru.

Dlouhodobý záměr: Vytvořit zázemí, jehož prostor je jednoduše a hospodárně využít jako místo pro nepřízeň počasí a odpočinek dětí. Prostor je jednoduchý a přehledný. Působí uklidňujícím dojmem.

Dílčí kroky k dosažení záměru:

- 1) Udělat úložní prostor v horní části zázemí na hygienický materiál a na vyrábění.
- 2) Rozmístěním vhodného nábytku dosáhnout dostatečného místa pro všechny děti.

3.1.2. Zahrada Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka

Děti mají k dispozici 800m² zahrady, o kterou se společně s průvodci starají. Zahrada je rozdělena do jednotlivých sekcí programu „Začít spolu“ – dílna, hudebnín + ateliér, hřiště, zookoutek. Dílna je venkovní a slouží k polytechnické výchově. Děti mají k dispozici blátivou kuchyň, která je vyhledávaným místem pro volnou hru, situační učení a učení prožitkem. Hudebnín není lokalizován, záleží na ročním období a počasí, kde se hudební výchova bude odehrávat. Jako ateliér nám slouží venkovní altán, kde děti tvoří. Hřiště se skládá z několika přírodních prvků, které motivují děti k pohybu. Dva záhony slouží k pěstování bylinek a zeleniny. Zookoutek s morčaty slouží dětem k nácviku zodpovědnosti, základních pracovních návyků. Kontakt dětí se zvířaty prohlubuje jejich psychickou pohodu a učí je empatii.

Včelí louku vytvořily děti se svými průvodci a rodiči. Její přítomnost pomáhá v pochopení důležitých ekologických vazeb v přírodě a koloběhu živin v ní. Veškerá odpadní voda (voda po mytí rukou, cvičného mytí nádobí dětí) končí na této louce. Půdní bakterie pomáhají nečistoty z této vody rozložit, aby je rostliny mohly použít jako zdroj živin. Odpadní voda coby závlaha pomáhá tuto louku udržet v druhové rozmanitosti. V horkém létě je

---

důležitým mikroklimatickým prvkem zabraňující k přehřívání a vysušování pozemku LMŠ a ekocentra Berounka.

Dlouhodobý záměr:

Vytvořit zahradu, po které se děti mohou pohybovat bosou nohou a zároveň se mohou pohybovat v prostředí rostlin, které jsou pro člověka něčím užitečné. Propracovat zachycování dešťové vody, zlepšit mikroklima pozemku v letních obdobích s ohledem na bezpečnost dětí a také na nutnost vzdělávat děti v tom, jak zacházet šetrně s vodou. Připojit druhý pozemek a postupně jej uklidit a nechat uzrát jeho budoucí podobu. Jednotlivé koutky z programu Začít spolu propracovat a „zmodernizovat“ dle potřeb dětí a průvodců, aby se na pozemku cítili všichni dobře, průvodci se zbytečně nevyčerpávali, měli vše potřebné při ruce a zároveň mohli naplňovat potřeby dětí.

Dílčí kroky k dosažení záměru:

- 1) Navrhnout projekt uzavřené dílny, dřevníku a kůlny na pomůcky.
- 2) Zapojení dětí do péče o pozemek, do úklidu (celoroční náplň), zapojení rodičů do tvorby louky pro včely, odstranění staré kůlny.

3.1.3 Pomůcky a vybavení Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka

Ačkoliv vzdělávání v lesní mateřské škole probíhá z velké části v přírodě a snaží se maximálně využít vše, co nabízí, jsou pro nás i pomůcky nepostradatelnou součástí vzdělávacího procesu. Při pořizování nových hraček a pomůcek dbáme na materiál, ze kterého jsou vyrobeny. Preferujeme přírodní materiály (dřevo, bavlna, vlna) pastelové barvy látek, předmětů (inspirace Waldorfské pedagogiky). Cílem je poskytnout dítěti takovou hračku (co nejvíce abstraktní), aby díky ní bylo schopno používat vlastní fantazii, bylo nuceno rozvíjet při hře svoji slovní zásobu a dokázalo rozvíjet co nejvíce svoji prostorovou orientaci a myšlení. Pořizujeme především pracovní nástroje, vzdělávací pomůcky (knihy, určovací klíče, lupy, sítky na hmyz atd.), výtvarný materiál. Některé pomůcky a hračky si vyrábíme (autíčka, panenky, jednoduché loutky a maňásky atd.) Naší snahou je, aby děti získávaly co nejvíce zkušeností s opravdovými předměty a nástroji v reálných situacích. Hojně pro účely našeho vzdělávání recyklujeme materiál, který je lidmi vyhozen na blízkém sběrném dvoře (výroba vlastních povozů z vyhozených kol, znovunavrácení funkce rozbité věci a její navrácení k užívání, rozmontování starého rádia – naplnění potřeby pochopit, jak věci fungují, regulace potřeby ničit – vyrovnávání frustrace, atd.).

Součástí povinného vybavení průvodce je batoh s pomůckami na cestu – lano, lupá, provázek, drátek, nůž atd. Průvodce je na vzdělávání v lese připraven tak, aby mohl na konkrétním místě v přírodě využít potenciálu místa, svých zkušeností a pomůcek v batohu k co nejpestřejšímu rozvoji všech kompetencí dítěte.

Dlouhodobý záměr: Podporovat volbou pomůcek kreativitu, fantazii a rozvoj dětí ve všech vzdělávacích oblastech.

Dílčí záměry pro zlepšování podmínek:

- 1) Rozšířit nabídku pomůcek vyrobených spolu s dětmi v rámci dlouhodobého projektu předškoláků– hudební nástroje, šité hračky, pojízdné vozíky z materiálu ze sběrného dvora.
- 2) Při pořizování nových hraček a herních prvků se zaměřit na ty, které podporují kreativitu a fantazii, nikoliv hračky jednoúčelové (v průběhu celého školního roku).
- 3) Vytvořit herní koutky, kde budou mít děti pomůcky volně k dispozici (kutilský koutek, zahradnický koutek, hudební koutek, laboratoř atd.).
- 4) Jasně nastavit systém pravidel pro užívání pomůcek a zacházení s nimi a tento dodržovat (v průběhu celého školního roku).

3.1.4. Okolí Lesní mateřské školy a ekocentra Berounka

Pozemek Lesní mateřské školy Berounka se nachází na hranici obce Druztová a Přírodního parku Horní Berounka. Ze západu navazuje na obec. Pozemek hraničí se smíšeným lesem a přilehlými pastvinami pro koně. Kolem pozemku vede lipová alej směrem ke hřbitovu a žlutá turistická značka (nejstarší na Plzeňsku) na blízký hrad Věžka. V bezprostřední blízkosti se nachází soustava rybníků, údolí řeky Berounky, rozsáhlé louky podél toku a spilitová skaliska na jeho březích. Z pozemku je vidět kostel sv. Máří Magdalény a zbytky hradu Věžka. Výuka probíhá převážně venku, a proto je pestré okolí velkým vzdělávacím potenciálem pro naše děti

Dlouhodobý záměr:

- Podílet se na udržování a zlepšování veřejného prostoru v okolí LMŠ, zároveň vést děti k zodpovědnosti za stav svého okolí.

Dílčí záměry pro zlepšování podmínek:

- 1) Pravidelný úklid míst, kam nás zavedou výpravy.
  - 2) Spolupráce s místními obyvateli i orgány veřejné správy. Pořádání veřejných akcí.
-

3) Aktivní spolupráce s obcí při obnově a údržbě krajiny.

3.2. Životospráva

Společně s rodiči se snažíme dětem zajistit plnohodnotnou pestrou stravu po celý den. Dopolední svačinu si děti nosí z domova. Rodiče jsou proškoleni o vhodné skladbě jídelníčku jejich dětí. Dopolední pití si děti nosí z domova. V zimě je to v termosce teplý čaj, v létě voda. Děti si během dne mohou doplnit vodu nebo v zimních měsících čaj. Oběd dovážíme z jídelny, která vaří pro děti MŠ. Jídelniček je v souladu se spotřebním košem. Odpolední svačinu zajišťují rodiče po vzájemné domluvě. V rámci vzdělávacího procesu děti pomáhají při chystání odpolední svačiny (krájení ovoce), za dodržování hygienických podmínek. Děti do jídla nenutíme, snažíme se o to, aby alespoň ochutnaly (pravidlo 3 lžic). Společné setkání dětí a průvodců u stolu či svačiny v lese je každodenním rituálem, který pomáhá budovat stabilitu v režimu dne, nabízí prostor pro zklidnění se a vytváří pocit sounáležitosti mezi členy společenství. Děti jsou vedeny k tomu, aby se podílely na činnostech spojených se stravováním (pomoc s úklidem, pomoc mladším dětem, sebeobsluha při přípravě svačiny) a rozvíjely tak svou samostatnost a důvěru ve vlastní schopnosti.

Od 5 roku děti začínají jíst příborem. Dodržujeme pitný režim. Cílem je, aby si děti vybudovaly návyk pít průběžně během dne bez vyzvání průvodcem. Vycházíme vstříc rodičům, pokud má jejich dítě nějaké stravovací omezení.

Díky tomu, že vzdělávání probíhá po většinu dne venku, mají děti dostatek pohybu. Po obědě máme zaveden klidový režim, některé děti spí, dětem s nižší potřebou spánku je po krátkém odpočinku nabízen klidový program (prohlížení knih, pracovní a grafomotorické listy, skládání puzzle, volné kreslení apod.) V čase po obědě se průvodce věnuje předškolákům v tzv. předškolní přípravě.

Pobyt venku respektuje doporučenou délku s ohledem na doporučení Hydrometeorologického ústavu. V případě v nepříznivých meteorologických podmínkách – silný vítr, používáme náhradního zázemí v kamenné budově spřátelené organizace.

Dlouhodobý záměr:

- Učit děti vnímat, že se potřebujeme starat o své zdraví, pečovat o naše tělo s respektem k němu i k okolí.

Dílčí záměry pro zlepšování podmínek:

- Jít dětem příkladem péčí o své zdraví a dodržováním zásad zdravého životního stylu.
(v průběhu celého školního roku)

- Vytvářet dětem návyk průběžného a dostatečného příjmu tekutin během celého dne nikoliv jednorázově během jídla. (v průběhu celého školního roku)
- Dbát na kulturu stolování a příjemné prostředí během jídla. (v průběhu celého školního roku)
- Zapojit děti ve větší míře do procesu před tím, než se jídlo dostane na talíř (např. návštěva farmy, obchodu, diskuse nad jídelníčkem ve školce, jeho vizualizace apod.).

3.3. Psychosociální podmínky

- V Lesní mateřské škole a ekocentru Berounka je zajištěn individuální adaptační režim.
- Ve výchově a vzdělávání vycházíme z konceptu Respektovat a být respektován, nenásilná komunikace, Výchova bez poražených.
- V průběhu dne jsou zařazovány rituály, které pomáhají dětem v lepší orientaci v čase (např. ranní kruh, společné stolování, odpočinek po jídle, při odchodu rozloučení).
- Děti mají jasné hranice. Jsou zavedena pravidla, která děti vytvářejí s průvodci průběžně, vycházejí z konkrétních situací.
- Průvodci dbají na to, aby potřeby individuální a skupinové byly vyváženy.
- Děti mají vždy na výběr z pestré nabídky činností.
- Děti mají možnost činnost odmítnout za předpokladu, že nenaruší činnost ostatních dětí.
- V režimu dne převažuje volná hra.
- Děti nejsou nuceny do jídla.
- Děti mají možnost ovlivnit množství i skladbu porce.
- Průvodci děti vhodně motivují.
- Spát po obědě chodí pouze děti, které to skutečně potřebují. Ostatní děti mají po obědě klidový režim s četbou, později jim průvodci nabízí další činnosti.
- Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážena potřebným řádem.
- Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.
- Pedagogický styl je podporující a projevuje se vstřícnou a naslouchající komunikací.
- Pedagogický styl počítá s aktivní spoluúčástí a samostatným rozhodováním dítěte.
- Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany).

3. 4. Řízení mateřské školy

Zástupkyně ředitelky školy řídí tým průvodců, svolává pedagogickou radu a vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. Při plánování pedagogické práce a organizačního chodu

---

---

mateřské školy vychází z analýzy ŠVP, z hodnocení pedagogické práce a využívá zpětné vazby. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny platnou legislativou. Dále jsou vymezeny v pracovních náplních, které jsou součástí personálních dokumentů pracovníků. Zástupkyně ředitelky školy zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech průvodců na revizi a tvorbě Školního vzdělávacího programu.

Roční plánování předškolního vzdělávání vychází ze současné situace školy, podoby organizace ve stávajícím školním roce (počty dětí, personální obsazení...) a uskutečňuje se v těchto oblastech:

- aktuální pedagogické úkoly pro školní rok
- priority plánovaných akcí a nadstandardních aktivit a jejich organizace
- vnitřní evaluace a autoevaluace
- plán pedagogických a provozních porad
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- spolupráce s rodiči, se základní školou ve Zruči, Inspíria, spolkem Záchranou stanicí živočichů

Pravidla řízení provozu a výchovně vzdělávacího procesu jsou zakotvena v platné legislativě a v těchto dokumentech školy:

- Provozní řád Lesní mateřské školy Berounka a ekocentra Berounka
- Školní řád
- Organizační řád

3. 5. Personální a pedagogické zajištění

Průvodci usilují o optimální pedagogickou péči. Specializované služby jsou zajišťovány odborníky. Průvodci mají předepsanou odbornou kvalifikaci, popřípadě si ji doplňují. Průvodci fungují na základě jasně vymezených pravidel. Průvodci se průběžně sebevzdělávají. Průvodci se chovají profesionálně, dle etického kodexu organizace

Vzdělávání dětí v LMŠ Berounka zajišťují dva pedagogičtí pracovníci ve spolupráci se dvěma kvalifikovanými chůvami (obecně průvodci) a jednou zdravotní sestrou. Jeden z průvodců si pedagogickou kvalifikaci doplňuje. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků školy jsou vymezeny platnou legislativou a dokumenty školy. Pedagogický a provozní personál MŠ má předepsanou odbornou kvalifikaci. Své odborné vědomosti a

---

předpoklady si aktivně zvyšuje a prohlubuje samostudiem, studiem a účastí na odborných seminářích např. pořádaných Asociací Lesních mateřských škol.

3.6. Spoluúčast rodičů a spolupráce s okolím

Pevnou základnou naší Lesní mateřské školy je úzká spolupráce s rodiči. Ti s námi školu spoluvytvářejí a dávají jí její originální vzezření. Náš vztah s rodiči je založen na vzájemné důvěře a otevřenosti. Průvodci sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí. Pedagogové pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích dítěte. Záleží nám na kvalitní a přínosné komunikaci s rodiči, zajímá nás jejich názor. Příležitost k rozhovoru s průvodcem mají rodiče při předávání dítěte nebo dle domluvy. Průvodci chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost. Dvakrát do roka zveme rodiče na schůzku, kde společně diskutujeme o dalším směřování školky a informujeme o aktuálním dění. Jednou za dva roky rodiče vyplňují dotazník pro zpětnou vazbu.

Rodiče mají dále možnost podílet se na dění v mateřské škole, dvakrát do roka pořádáme brigádu na zahradě Lesní mateřské školy, kde rodiče aktivně mění a upravují vzezření naší mateřské školy. Pořádáme společné akce dětí a rodičů (čtyřikrát do roka zahradní slavnost, vánoční koncert v kostele). Pro rodiče pořádáme přednášky. Rodiče si organizují bazárky, cvičení, společné výlety dětí.

Úzce spolupracujeme s organizacemi v naší vesnici a s drobnými živnostníky, kam chodíme na exkurze – knihovna, pneuservis, kovoobráběčství, truhlářství, galerie

Do školky si během roku zveme návštěvy, které mohou naše děti obohatit, z řad umělců - hudebníky, výtvarníky, sochaře, řezbáře...

V rámci týdenních témat do naší školky zavítávají odborníci z oborů ornitologie, entomologie, ochrany přírody, botaniky atd.

Spolupracujeme s hajným a místními myslivci.

Minimálně dvakrát do roka navštěvujeme Plzeň, divadlo, výstavy atd.

Jezdíme na výlety vlakem do blízkého okolí.

V oblasti vzdělávání a výchovného působení jsme v kontaktu se školskými poradenskými zařízeními a podle potřeby využíváme služeb odborníků (konzultace se speciální pedagožkou apod.).

3.7. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných vycházíme z paragrafu 16 odst. 9 školského zákona a paragrafu 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Díky nízkému počtu dětí ve skupině připadajících na 2 průvodce máme možnost velmi individuálního přístupu ke každému dítěti.

Když nestačí samotné zohlednění individuálních potřeb dítěte, vytváří pedagogové LMŠ ve spolupráci s rodiči *Plán pedagogické podpory (PLPP)*. Obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cíle rozvoje, konkrétní podpůrná opatření, která k němu vedou a způsob vyhodnocení. Po seznámení se s PLPP ho podepisují rodiče dítěte a průvodci. PLPP je případně doplňován a upravován, je vyhodnocen nejpozději po 3 měsících.

Jako další formu podpůrného opatření vytváří pedagogové LMŠ po žádosti rodičů a na základě doporučení školského poradenského zařízení *Individuální vzdělávací plán (IVP)*. Popisuje úpravu organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání dítěte a další druhy a stupně podpůrných opatření. Důležitá je pro nás úzká spolupráce při jeho tvorbě s rodiči, s poradenským zařízením, speciálním pedagogem příp. s dalšími odborníky. Škola IVP vypracovává do 1 měsíce od podání žádosti. IVP je dále podle potřeby upravován. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

Lesní MŠ má zkušenost s integrací lehce mentálně postiženého dítěte s podporou asistenta. Při přijímání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je důležité ve spolupráci s odborníky posoudit schopnosti a potřeby dítěte tak, aby přínosy pobytu dítěte ve specifických podmínkách LMŠ převládaly. Součástí podpory je i vytváření podmínek pro pozitivní přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.7.1 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

LMŠ Berounka vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem k jeho individuálním možnostem. To platí i pro vzdělávání dětí nadaných.

Podpůrná opatření pro děti nadané jsou zajištěna s využitím plánu pedagogické podpory (příp. individuálního plánu) vytvořeného dle doporučení PPP s úpravou organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání dítěte.

3.7.2 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do lesní mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla od 3 let. Výjimečně, pokud to kapacita školky dovoluje, lze přijmout i dítě mladší 3 let, které splňuje podmínky k přijetí (zvládá základy hygieny a sebeobsluhy). Pro individuální péči o děti v této věkové skupině

---

je vždy jedním z týmu průvodců nepedagogický pracovník s kvalifikací Chůva pro děti do zahájení školní docházky.

K usnadnění sebeobsluhy nejmenších dětí slouží některá uzpůsobení v zázemí školky (např. nočník). Přírodní prostředí, ve kterém probíhá vzdělávací program lesní mateřské školy, poskytuje dětem velké množství přirozených podnětů pro jejich rozvoj. Program založený na rituálech a srozumitelných pravidlech, komunitní prostředí školky (spolupráce s rodinami dětí, slavnosti) a možnost postupné adaptace v přítomnosti rodiče, vytváří bezpečné prostředí, které nejmenší děti nezbytně potřebují. Pro děti v tomto věku je určen zejména dopolední model docházky, který umožňuje jak kontakt s ostatními dětmi a postupnou adaptaci na mateřskou školu, tak dětem ponechává dostatek času tráveného s rodiči.

3. 7. 3 Podmínky vzdělávání dětí z cizojazyčného prostředí

Pro děti z cizojazyčného prostředí je v podmínkách lesní mateřské školy nachystán několikaměsíční adaptační program, ve kterém se děti mohou adaptovat na rozdílné sociální a kulturní prostředí. V rámci tohoto programu je dbáno na individuální přístup a také dobré propojení s rodinou. Pro cizojazyčné děti je nastavena jednoduchá komunikace, citlivá motivace. Nabídka vhodných aktivit se zaměřuje nejen na oblast řeči ale také grafomotoriky, sluchové paměti, myšlení, sociálních dovedností. Adaptační fáze je ukončena dle pokroků dítěte a dítě plynule přechází do běžného vzdělávacího procesu dle aktuálního programu ŠVP s ohledem na specifika dítěte.

4. Organizace vzdělávání

4.1. Přijetí dítěte

- LMŠ má jednu heterogenní skupinu - věkové složení dětí je zpravidla od tří do šesti (sedmi) let. Nejvyšší možný počet dětí je 22.
- Při přijímání dětí do mateřské školy postupuje zástupce ředitelky školy v souladu s § 34, zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád.
- Zápis do LMŠ pro příští školní rok 2023/2024 se bude konat 1. května a v dalších letech dle platných právních předpisů. Místo, datum a dobu a způsob zápisu stanoví zástupkyně ředitelky LMŠ a oznámí ho veřejnosti obvyklým způsobem, tj. prostřednictvím facebookových a webových stránek.
- Zápis se řídí směrnicí, vydanou zástupkyní ředitelky v období před zápisem a zveřejněnou na webových stránkách LMŠ.

Zápis do lesní mateřské školy:

- Zákonný zástupce odevzdá při zápisu vyplněné tiskopisy - **žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání**, které obdrží po odeslání přihlášky k předškolnímu vzdělávání (prostřednictvím webové stránky) nebo je může vyplnit přímo na místě při zápisu. Zde jsou zákonní zástupci seznámeni i s kritérii pro přijímání dětí do mateřské školy. Ředitelka školy poskytne zákonnému zástupci podrobné informace o způsobu docházky do mateřské školy a přidělí každému uchazeči registrační číslo.

- Po obdržení žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání vydá zástupce ředitelky školy do 30 dnů rozhodnutí o přijetí (nepřijetí) dítěte k předškolnímu vzdělávání a stanoví den nástupu a způsob docházky dítěte. Rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, se oznamují zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem na webových stránkách školy. Tato rozhodnutí jsou považována za oznámená. Při záporném rozhodnutí zástupce ředitelky školy se mohou zákonní zástupci proti tomuto rozhodnutí odvolat. Odvolání se podává u zástupce ředitelky školy.

- V individuálních případech mohou zákonní zástupci podat žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání nejen výše zmíněným způsobem, ale i v průběhu školního roku. Na základě této žádosti může být dítě přijato jen v případě, že to umožňuje kapacita LMŠ a byli splněny podmínky přijímacího řízení.

Povinné dokumenty k přijetí do Lesní mateřské školy

- Přihláška k docházce (vyplní se na webových stránkách školy nebo přímo na dni otevřených dveří) + (Žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání)
- Evidenční list dítěte
  - Příloha k Evidenčnímu listu: Vyjádření lékaře (LMŠ může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, případně má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci (neplatí pro děti v povinném předškolním roce)

Vzory dokumentů jsou ke stažení z webových stránek školy měsíc před zápisem.

Kritéria pro přijímání dětí

1. věk – resp. zralost dítěte pro předškolní docházku

Děti do dvou let- nepřijímáme, 2-3 roky 10 bodů, 3-4 - 40 bodů, 5-6 - 20 bodů

2. model docházky (počet dní) – celotýdenní 50 bodů, třídní – 40 bodů, dvoudenní -20 bodů

3. sourozenci již docházejících dětí do LMŠ – 40 bodů

4. zájem rodičů o koncepci předškolního vzdělávání inspirovaného lesními mateřskými školami, děti z letní školky – 20 bodů

5. vzdálenost bydliště (Přednostně přijímáme děti z bližších lokalit, popřípadě přednost mají děti z lokalit, kde už bydlí stávající děti, důvodem je nižší ekologická stopa, méně času stráveného v autě, možnost spolujízdy rodičů) 10 bodů

6. průvodci po konzultaci s pedagogem mohou některým dětem dát přednost před jinými z důvodu doplnění určitých složek skupiny k naplňování vzdělávacích cílů (Př. Pokud

---

---

bude ve skupině převládat více kluků, budou preferovat přijetí holčičky. Pokud bude ve skupině málo starších dětí, budou preferovat přijetí staršího dítěte, atd.) 10 bodů

V případě rovnosti bodů může být přihlédnuto ke specifickým potřebám rodiny.

- Přijímáme pouze děti, které zvládnou být přes den bez plen (v individuálních případech je možná domluva).
- Do Lesní mateřské školy je přijímáno pouze plně očkované dítě dle platných zákonů ČR. V kolektivu se mohou nacházet neočkované děti, které mají udělenou platnou výjimku ze závažných důvodů shodujících se s platným právním řádem ČR, a děti v povinném předškolním roce. Rodiče plně očkovaných dětí si jsou vědomi možnosti přítomnosti neočkovaných dětí v kolektivu.
- Minimální délka docházky jsou 2 dopoledne/týden
- Pouze dopolední docházkou přichází dítě o část dne (odpoledne), kdy je prostor pro předškolní přípravu a další důležité aktivity, rodič tedy bere tuto skutečnost na vědomí. Rodič může požádat o poskytování pracovních listů a dalších materiálů pro práci s dítětem na doma.
- Kapacita zázemí LMŠ na je 22 dětí. Pokud zájem převažuje kapacitu LMŠ, vede zřizovatel čekací listinu náhradníků, kteří jsou přijímáni podle volných kapacit a kritérií přijetí.

Zkušební návštěva – Po předchozí domluvě umožňujeme nahlédnout do naší školky i během roku. Následuje schůzka s oběma rodiči u dítěte doma nebo v prostorách kanceláře Lesní mateřské školy bez přítomnosti dítěte.

4.2. Ukončení docházky

- Provozovatel LMŠ má právo ukončit vzdělávání dítěte v LMŠ, pokud rodič:
  - nehradí školkovné v termínech do 20. dne v předchozím měsíci
  - opakovaně nedodržuje Provozní řád
  - opakovaně nezajišťuje dostatečné vybavení dítěte
- Provozovatel LMŠ má právo ukončit vzdělávání dítěte v LMŠ Berounka, pokud dítě:
  - po třítydenním adaptačním procesu není schopno zvládnout provoz LMŠ
  - nastanou fyzické či psychické změny, které mu neumožňují bezproblémový pobyt v prostředí LMŠ
  - dítě výrazným způsobem narušuje soužití dětí

4.3. Individuální vzdělávání dle §34b školského zákona

Lesní školka Berounka poskytuje individuální vzdělávání podle § 34b školského zákona. Ředitelka LMŠ přijímá dítě k individuálnímu vzdělávání na základě žádosti rodičů, kterou obdrží 3 měsíce před zahájením individuálního vzdělávání. Kapacita LMŠ pro přijetí dětí do individuálního vzdělávání je čtyři děti pro jeden školní rok.

Pedagog poskytne e-mailem zákonnému zástupci doporučené materiály k individuálnímu vzdělávání (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, konkretizované očekávané výstupy, Desatero pro rodiče, dotazník). Rodiče si mohou v případě potřeby domluvit konzultační schůzku.

V listopadu proběhne ověření znalostí a dovedností, které je založeno především na pozorování dítěte během dopoledne v lesní mateřské škole, rozhovoru s ním a s rodiči a společném prohlédnutí portfolia dítěte. Na základě ověření znalostí a dovedností, navrhne pedagog LMŠ další doporučení. Pokud se zákonný zástupce nedostaví s dítětem k ověření ve stanoveném nebo náhradním termínu, bude dítěti individuální vzdělávání ukončeno.

4.4. Adaptační režim

LMŠ umožňuje Adaptační režim, který slouží rodičům nově přihlášených dětí. Po dohodě s pedagogem mohou rodiče navštěvovat provoz Lesní školky spolu se svým dítětem. Standardní doba je 2 týdny (je možno dobu individuálně prodloužit podle potřeby dítěte). Adaptačním procesem se nerozumí pravidelné navštěvování dospělého doprovodu školky během roku. Taková návštěva rodiče ve školce je možné pouze po předchozí domluvě s pedagogem.

Doprovází-li rodič své dítě během adaptace, pak přebírá veškerou zodpovědnost a péči o dítě (vyjma situací, kdy se v rámci domluvy s průvodci, chce vzdálit – jako součást adaptačního procesu). Adaptační proces dítěte trvá max. 3 týdny, po této době koordinátorka spolu s rodiči zhodnotí, zda je dítě schopno dále navštěvovat LMŠ.

4.5. Organizace chodu LMŠ

Denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti a potřeby dětí. V režimu dne je dostatečný prostor pro volnou hru i řízenou činnost, tvořivost, rozvoj fantazie a pobyt dětí na čerstvém vzduchu. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Lesní mateřská škola podporuje volnou hru dětí, jako mimořádný prostředek vedení dětí k samostatnosti, komunikativním schopnostem a spontánní aktivitu dětí vyvažuje vhodnou řízenou činností, která zohledňuje zájem dětí. Je prostor pro individuální i skupinové činnosti. Pro uskutečnění plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Nejsou překračovány stanovené počty dětí.

Je respektována individuální potřeba odpočinku a spánku dětí. Všichni průvodci Lesní školy se snaží docílit příjemné atmosféry, snaží se vzbudit u dětí pocit bezpečí, jistoty a sounáležitosti s ostatními dětmi. Zároveň se průvodci programově snaží učit děti pracovat se svými emocemi (i s hněvem) a hledat jejich příčiny, vážnější situace řeší ve spolupráci s rodiči, vedením školy, příp. po konzultaci se speciální pedagožkou.

4.6 Orientační režim dne

V každém dni mají své místo řízené aktivity i volná hra dětí. Důležitý je rytmus a řád opakujících se rituálů každého dne, který dává dětem pocit jistoty a bezpečí (např. vítání v ranním kruhu).

8:00	-	8:30	Příchod dětí - volná hra na pozemku LMŠ, pohybové aktivity, plnění povinností vycházející z péče o pozemek.
9:00	-	9:30	Přivítání v kruhu, seznámení, co nás během dne čeká, řízená činnost (odpovídající tematickému celku ŠVP)
9:30	-	10:00	Hygiena, svačina
10:00	-	12:00	Putování přírodou, volná hra
12:00	-	12:15	Hygiena a příprava na oběd
12:15	-	12:45	Oběd
12:45	-	13:15	Vyzvedávání po obědě
13:00	-	14:00	Hygiena, odpočinek
13:15	-	13:45	Předškoláci -
14:00	-	14:30	Volná hra, tvoření, aktivity, které si zvolí děti dle své aktuální potřeby
14:30	-	14:40	Úklid zázemí, hygiena
14:45	-	15:00	Svačina
15:00	-	16:00	Vyzvedávání dětí, volná hra

4.7 Distanční vzdělávání

V důsledku pandemie covidu-19 byly na jaře 2020 mateřské školy uzavřeny (dále jen MŠ). Níže uvádíme východiska pro plán distančního vzdělávání naší LMŠ, včetně výběru nástrojů pro evaluaci.

4.7.1 Východiska pro distanční vzdělávání

1) Vycházíme z následujících doporučení uvedených ALMŠ v Metodice k přípravě manuálu pro distanční vzdělávání dětí v lesních MŠ a klubech (2020)

a) „Vycházíme ze ŠVP – netvoříme nový jiný program. Tvoříme týdenní plán se sezónními aktivitami + celoročně stejnými možnostmi. Držíme se vzdělávacích cílů RVP PV a ŠVP, možností místa, našeho pedagogického přístupu.“

---

b) “Tvoříme nabídku jednak pro děti v karanténě (se žádným či omezeným přístupem k přírodě - např. na domácí zahradě) a dále nabídku pro případ uzavření školky (děti mají možnost chodit ven s rodiči). Řízená činnost by neměla být delší než 20-30 min abychom nepřetěžovali pozornost dětí. Volíme střídání řízené a volné činnosti. Den by měl mít rytmus nádechu a výdechu a činnosti by se měly přirozeně střídat. Nezapomínáme na individualizované plány pro jednotlivé děti na rozvoj oblastí, které jsou pro dané dítě výzvou, např. cvičení koordinaci ruky a oka pro dítě se zkříženou lateralitou, cvičení na sluchovou a zrakovou paměť.”

2) Skrze distanční vzdělávání chceme směřovat k naplnění plánovaných vzdělávacích cílů z našeho ŠVP. Pro splnění tohoto záměru je nezbytná dobrá spolupráce s rodiči. Pro udržení kontaktu volíme on-line setkání 1x v týdnu max. 30 minut.

3) Naší snahou je v rámci projektu na dálku udržet kontakty mezi dětmi, rodiči a průvodci.

4) Vytváříme nabídku aktivit, která bude využitelná nejen pro děti v posledním povinném předškolním ročníku, ale i pro děti mladší. Rodičům však dáme jasně najevo, že se jedná o inspiraci a naše listy nemají brát jako seznam úkolů.

Plán pro distanční vzdělávání zpracujeme za pomoci našeho manuálu pro distanční vzdělávání, vytvořeného na základě těchto našich východisek a našich prvních zkušeností s touto formou fungování až na základě zpětné vazby od rodičů.

4.7.2 Evaluace distančního vzdělávání

Při evaluaci kombinujeme následující formy a nástroje:

1) Rozhovor s rodičem či dítětem – rozhovor bude hlavním evaluačním prostředkem především při distančním vzdělávání konkrétního dítěte v karanténě. Tuto formu také využijeme pro doplnění informací při evaluaci distančního vzdělávání při uzavření LMŠ (po telefonu, při živém setkání po skončení odloučení).

2) Zhodnocení záznamů aktivit a výtvorů dětí – při dlouhodobějším distančním vzdělávání budou rodiče požádáni o zaznamenávání aktivit a výtvorů dětí. Děti v posledním předškolním ročníku dostanou také záznamový arch (vytvořený ALMŠ), kam budou společně s rodiči dělat čárky k různým druhům aktivit, aby bylo zřejmé, kterým aktivitám se věnují nejvíce a naopak.

---

5. Charakteristika ŠVP

5.1. Východiska pro tvorbu obsahu ŠVP

Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z našeho cíle - rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat jej k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Inspirovaly nás některé alternativní pedagogické směry a další inspirační zdroje. Oslovily nás, protože zohledňují dětské potřeby vnímání a prožívání, dětské způsoby poznávání a objevování světa. Vybrali jsme si je také proto, že se zaměřují na vzdělávání dětí v přírodě.

Vzdělávací obsah ŠVP vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a je sestaven tak, aby bylo dosaženo klíčových kompetencí popsaných v RVP PV.

5.1.1. Alternativní směry v pedagogice

Koncept lesních MŠ

Koncept lesních MŠ je založený na celoročním pobytu dětí v přírodě za každého počasí. Děti se učí celostně, tedy všemi rovinami vnímání a hlavní materiál pro hru i pro rozvoj tvořivosti nabízí pestré prostředí přírody. Díky pohybu venku poznávají místo a přírodní prostředí, které je jim blízké a vytváří si k němu pozitivní vztah. Děti si touto cestou osvojují návyky zdravého životního stylu. Využíváme především tyto metody:

- **učení prožitkem** - Předškolní dítě se učí především na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností. Vnímáme prožitek jako prostředek učení. Stejně tak je pro nás důležitá reflexe prožitku, abychom se mohli učit z důsledků vlastních činů, z chyb i z úspěchu.
  - **situační učení** - Chápeme situační učení jako vytváření a využívání situací tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům ve chvíli, kdy je potřebuje a díky tomu lépe chápalo souvislosti. (Nejdůležitější je být "u toho.")
  - **volná hra** - Je jedním ze základních kamenů filosofie lesních školek. Vychází z předpokladu, že dítě se učí pořád, nejen, když se snažíme do hry zapojit „vzdělávací cíle“ a že učení není vždy totožné se shromažďováním vědomostí. Vytváříme prostor proto, aby se děti mohly učit především svojí vlastní aktivitou. Dítě si samo vybírá námět, cíl, pomůcky i partnera, protože hra vychází z jeho vlastních motivů, zájmu a potřeb. Při volné hře vidíme, jak je dítě plně zaujaté, prožívá radost, rozvíjí svou tvořivost, prosociální chování i samostatnost. Rolí průvodce při volné hře, je vytvářet bezpečný prostor pro hru - sledovat, případně zasáhnout a ochotně pomoci.
-

Využití prvků waldorfské pedagogiky

„Dítě s úctou přijmout, v lásce vychovat, ve svobodě propustit.“ (R. Steiner)

Waldorfská pedagogika nás inspiruje svou snahou o rozvoj člověka v jeho celistvosti.

Stavíme na těchto myšlenkách:

- Upřednostnění hraček a předmětů vyrobených z přírodních materiálů.
- Přirozené prožívání průběhu roku.
- Důraz na řemeslné a pracovní činnosti.
- Vše má své místo, svůj účel a smysl, řád věcí, který děti mohou prožívat prostřednictvím rytmu dne a jeho rituálů, rytmu roku a slavností. Součástí jsou i oslavy narozenin každého dítěte.
- Potřeba vlastní společenské hodnoty - vzájemný respekt a prostor pro vlastní aktivitu.
- Potřeba otevřené budoucnosti - víra v to, že svět je dobrý.

Využití prvků Montessori pedagogiky

„Pomoz mi, abych to dokázal sám.“ (M. Montessori)

Z pedagogiky Marie Montessori se opíráme o tyto myšlenky:

- samostatnost - Vytváříme dětem prostor proto, aby co nejvíce věcí zvládaly samy (přiměřeně svému věku). Tím roste jejich sebevědomí a důvěra ve vlastní schopnosti. Patří sem i zapojení do prací na pozemku a péče o zvířata.
- připravené prostředí - Snažíme se, aby uspořádání vnějšího i vnitřního prostoru bylo připravené tak, aby ho děti mohly samostatně používat.
- montessori pomůcky - Pro některé aktivity využíváme svépomocí vyrobené pomůcky tak, aby děti vnímaly účinnost vlastní aktivity a uspokojení z vlastní činnosti bylo motivací pro další činnost.

Vzdělávací program Začít spolu

Tento vzdělávací program nám byl inspirací jako ucelený systém, jak realizovat na dítě orientovanou výchovu a vzdělání v předškolním věku. Je myšlenkově velmi blízký zaměření RVP PV. Oslovily nás tyto konkrétní náměty:

- Centra aktivit - pracovní koutky, které svým určitým zaměřením umožňují dětem hru a tvůrčí práci. Zároveň představují průřez různými typy aktivit, kterými je možné rozvíjet téma daného týdne. V původním pojetí jsou to: Domácnost, Ateliér, Dílna, Knihy a písmena, Dramatika, Pokusy a objevy, Kostky, Manipulační a drobné stolní hry, Písek a voda, Hudba, Školní zahrada.

5.1.2. Inspirační zdroje pro přístup a metody pedagogů

Respektovat a být respektován

Vycházíme z respektujícího přístupu k dětem. To, jak se dítě v mateřské škole cítí a co prožívá, má z hlediska úspěšnosti jeho vzdělávání klíčový význam. V první řadě se musí cítit spokojené a v bezpečí a teprve pak se může zdravě rozvíjet a efektivně učit. Pedagog je zde chápán jako autorita, ve smyslu vyzrálé osobnosti. Je dítěti především partnerem, pomocníkem a průvodcem na jeho cestě k poznávání. Respektuje to, že každé dítě má právo být jiné. Každé má právo projevit se jako jedinečná osobnost, rozvíjet a učit se v rozsahu svých potřeb a postupovat svým tempem.

„Dítě potřebuje být obklopeno láskou a respektem, aby mohlo do dalšího života vstoupit beze strachu, jako svobodná bytost.“ (I. Medek)

Environmentální výchova

Smysl environmentální výchovy vidíme především v probouzení zájmu o okolní prostředí a v pěstování kladného vztahu k přírodě. Podporujeme získávání vědomostí o místní přírodě a přirozený pohyb při pobytu venku. Učíme děti vnímat vzájemnou provázanost přírody s lidskou společností a tím i zodpovědnost za svět, ve kterém žijeme. Vzhledem k poloze naší MŠ na konci obce vedle polí a nedaleko lesa, ve venkovském prostředí, k tomu máme ideální podmínky.

Badatelsky orientovaná výuka je nám inspirací, protože umožňuje dítěti prožít radost z objeveného. Průvodce vytváří vhodné situace, které umožní dítěti pro něj nové skutečnosti samostatně objevovat a aktivně dospět k jejich poznání. Průvodce tedy nepředává poznatky v hotové podobě, ale umožní jejich objevování. Z bezprostřední smyslové zkušenosti si dítě vyvodí závěry, které bude používat v budoucnu a využívá při tom svoje předchozí zkušenosti a vědomosti.

„Řekni mi a zapomenu, ukaž mi a budu si pamatovat, nech mě udělat a porozumím.“
(staříčká moudrost)

Filozofování s dětmi

Didaktická metoda, kterou jsme si mohli s dětmi vyzkoušet na letní školce 2019. Děti diskutují nad jednoduchým příběhem a formou otázek se samy dobírají odpovědi bez minimálního zásahu průvodce. Tato metoda rozvíjí kritické myšlení, kognitivní procesy dítěte, pomáhá mu v tvorbě slovní zásoby, ale také pokládá základy pro budoucí argumentační schopnost.

5.2. Kam naše LMŠ směřuje

ŠVP je dokument, který se stále vyvíjí, úzce souvisí s průběžným získáváním zkušeností a poznatků z autoevaluace, se stálým vzděláváním pedagogů a postupnými změnami podmínek.

Snažíme se vytvářet pro děti láskyplné prostředí, v němž budou přijímány takové, jaké jsou, a v němž se budou moci podle svých možností rozvíjet. Nezbytnou součástí práce průvodců je tvořivá improvizace a pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, povětrnostní podmínky, aktuální potřeby a zájmy dětí. Průvodci mají volnost ve zpracování týdenních i delších bloků a podle svých tvůrčích schopností rozpracovávají různé aktivity, které si vyberou, či ke kterým je nasměřuje aktivita a nápaditost dětí. Podporujeme v dětech přání učit se po celý život.

5.3. Hlavní cíle

Dlouhodobým cílem je rozvoj osobnosti, možnost realizace každého jedince, co největší rozvinutí a uplatnění jeho osobního potenciálu. Záměrem je jedinečná a relativně samostatná osobnost, schopna zvládat nároky života v prostředí rodiny a školy a zároveň i ty, které dítě v budoucnu nevyhnutelně očekávají.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávání v naší lesní mateřské škole probíhá celoročně venku, za každého počasí. Je založeno na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Témata integrovaných celků ŠVP jsou dána, způsoby realizace a konkrétní činnosti si volí pedagogové sami.

6.1. Klíčové kompetence

1. kompetence k učení
  2. kompetence k řešení problémů
  3. kompetence komunikativní
  4. kompetence sociální a personální
  5. kompetence činnostní a občanské
- **Kompetence k učení** - se přirozeně rozvíjí při pozorování přírody a dějů, které v ní probíhají. Příroda sama vybízí ke zkoumání dějů a zákonitostí. Děti vědomě vnímají, co se děje kolem nich a učí se z toho. V heterogenní skupině se učí mladší děti od starších.
  - **Kompetence k řešení problémů** se rozvíjí kdykoli děti samy navrhnou a zkouší řešit problémy, které běžně nastávají (domluva o cíli putování, jak do školky dopravit větší větev, kterou hru budeme hrát...). Je prostor pracovat s chybou jako prostředkem učení.
  - **Kompetence komunikativní** se rozvíjí při jakékoliv činnosti, kdy spolu děti komunikují. K tématu každého týdne se vztahují vyprávěné příběhy, při kterých je důležité také porozumět příběhu (pro děti je to příležitost pro rozšiřování slovní zásoby). Oblíbenou činností dětí bývá hraní divadla (často právě přehrání příběhu
-

nebo pohádky). Průvodce má díky menšímu počtu dětí ve skupině čas být pozorným posluchačem spontánního dětského vyprávění. V zázemí jsou k dispozici knížky a encyklopedie, které děti využívají ve volných chvílích. V rámci předškolní přípravy probíhá základní seznámení s anglickým jazykem (počítání, říkanky).

- **Kompetence sociální a personální** se rozvíjí v běžných situacích i při hrách, kdy se děti učí domlouvat se a spolupracovat, pomáhat si, řešit svoje konflikty, znát a respektovat své hranice i své odlišnosti. V malé heterogenní skupině dětí s doprovodem dvou průvodců je dostatečně bezpečné prostředí pro prosociální učení. Různorodé prostředí přírody a členitý terén poskytuje množství příležitostí ke hře a výzvy ke spolupráci při zvládnání překážek.
- **Kompetence činnosti a občanské** se děti učí při spoluvytváření pravidel, kterými se ve školce řídíme. Jsou nastavena tak, aby zajišťovala všem bezpečné prostředí. Děti se učí organizovat si svou hru samy. Díky každodennímu pohybu v přírodě děti vnímají potřebu chránit naše prostředí i jeho přirozené obyvatele. Jsme zároveň součástí vesnice, se kterou spolupracujeme.

6.2. Uspořádání vzdělávacího obsahu

Obsah vzdělávání je uspořádán do tematických bloků, které jsou výchozím bodem pro tvorbu týdenních plánů a pedagogických příprav průvodců. Při přípravě plánu vycházíme z konkrétních dílčích vzdělávacích cílů, které vedou k očekávaným výstupům (klíčovými kompetencím), jichž by mělo dítě na konci předškolního vzdělávání dosáhnout.

Vzdělávací obsah je propojen s ročními obdobími, proměnami přírody a tradičními svátky. Zohledňuje zájmy a přirozené potřeby dětí. Vzdělávací nabídku vytváříme s ohledem na rozvoj dětí ve všech oblastech (biologická, psychologická, interpersonální, sociální a environmentální) a realizujeme ji prostřednictvím řízených i spontánních činností. Volíme taková témata, která jsou pro děti zajímavá a motivující.

Dále se obsah vzdělávání realizuje prostřednictvím celoročních projektů:

6.2.1. Slavnosti

Nedílnou součástí života v naší školce jsou slavnosti. Jsou prostorem pro vzájemné setkávání rodin dětí a pomáhají vytvářet pocit sounáležitosti se školkou. Jejich prostřednictvím se připojujeme k tradičním zvykům našich předků, k tradičnímu prožívání plynutí času a ročních dob. V pojetí slavností jsme se inspirovali Waldorfskou pedagogikou. Mají podobu odpoledního setkání (kromě slavnosti sv. Michaela a vynášení Morany). Od podzimu do léta to jsou:

Slavnost úrody - 2. týden v září. Společně se radujeme z toho, co vše se urodilo na našich zahrádkách.

Svatomichaelská slavnost - 4. týden září. Tématem je pověst o sv. Michaelovi a odvaha - např. odvaha být ve školce bez rodičů. Probíhá v rámci běžného školkového dne bez rodičů.

Svatomartinská slavnost - 1. týden v listopadu, společná výroba lampionů, průvod s lampiony a příjezd sv. Martina.

Vánoční slavnost - předposlední neděle před Vánoci, vánoční spirála, vánoční zvyky, koncert

Vynášení Morany - rozloučení se zimou probíhá v rámci školkového dne.

Velikonoční slavnost - středa před Velikonoci, společné pletení pomlázek, jarní vyrábění

Slavnost na konci školního roku - slavnostní vyřazení předškoláků, rozloučení před prázdninami

6.2.2. Polytechnická výchova

Prostředí lesní školky je ideálním prostorem pro polytechnickou výchovu. Její součástí jsou běžné práce na pozemku, při kterých se děti pravidelně přidávají k průvodcům (např. hrabání listů, péče o záhonek, péče o morčata). V dílničce se děti seznamují s nářadím a učí se je používat. Máme prostor i pro společné vaření a pečení na ohni (při dodržování bezpečnostních pravidel). Různé pracovní činnosti se prolínají celým rokem napříč tematickými celky.

6.2.3. Předškolní příprava

Předškolní příprava je součástí každodenních činností dětí (organizovaných i volné hry) a začíná v 9:00 rituálem Ranního kruhu.

Po obědě je vyčleněn čas pro klidové činnosti zaměřené na předškolní přípravu. Děti si od věku 5 let mohou zvolit, zda se cítí unavené a potřebují po obědě odpočívat.

Průvodci mají k dispozici portfolio s přehledem oblastí, které je potřeba v rámci předškolní přípravy rozvíjet a systematicky se jim věnují tak, aby se aktivity střídaly a měly pro děti zábavnou formu. Do složek dětí zaznamenávají průvodci jejich pokroky, případně na co je potřeba se v dalších dnech zaměřit.

Předškolní příprava probíhá za příznivého počasí venku, kde je např. velká tabule vhodná pro rozvoj grafomotoriky. Za nepříznivého počasí probíhá ve Slamáčku.

Jednou týdně k nám do školky přichází v čase předškolní přípravy rodilá mluvčí s připravenými drobnými hrami pro děti v angličtině.

6.3. Oblasti vzdělávání

Dítě a jeho tělo (biologická oblast)

- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Pohybové schopnosti - zdokonalování hrubé i jemné motoriky, koordinace ruky a oka
- Práce se všemi smysly
- Uvědomění si, poznatky a péče o své tělo, zdraví a bezpečí, sebeobsluha

Dítě a jeho psychika (psychologická oblast)

- Jazyk a řeč
-

---

o Rozvoj artikulace, gramatická správnost řeči, naslouchání, porozumění, mluvní projev, vytváření pojmů

- **Poznávací schopnosti a funkce**
  - Rozvoj představivosti, fantazie, myšlenkové operace
  - Vnímání
  - Rozvoj pozornosti, soustředění, paměti
  - Rozvoj tvořivosti, vynalézavosti, samostatného myšlení a úsudku   fantazie
  - Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
  - Časoprostorová orientace
  - Základní počáteční matematické představy, početní a číselné pojmy a operace
  - Řešení problémů, učení
- **Sebepojetí, city a vůle**
  - Sebevědomí, sebeuplatnění
  - Sebeovládání, přizpůsobivost
  - Sebepojetí, city, vůle

Dítě a ten druhý (interpersonální oblast)

- Pravidla chování k druhému, rozvoj respektu, tolerance
- Pravidla ve skupině (školka, rodina)
- Komunikativní dovednosti
- Ochrana a bezpečí ve vztazích

Dítě a společnost (sociálně - kulturní oblast)

- Společenská pravidla a návyky, jejich spoluvytváření
- Utvářet základní povědomí o existenci ostatních národů
- Pozitivní vztah ke kultuře a umění, povědomí o estetickém citění

Dítě a svět (environmentální oblast)

- Seznamování se s prostředím, ve kterém dítě žije
- Adaptabilita ke změnám, úcta k životu
- Vliv člověka a pozitivní vztah k životnímu prostředí
- Globální problémy, naše pomoc v řešení

6.4. Tematické bloky

Vzdělávací program je v průběhu roku rozdělen do pěti tematických celků, z nichž každý trvá 8 týdnů. Na základě těchto celků jsou vytvářeny tematické plány jednotlivých týdnů tak, aby byly pokryty všechny vzdělávací oblasti RVP a rozvíjeny dané klíčové kompetence. Jednotlivé bloky se střídají v závislosti na rytmu roku, plánovaných slavnostech, proměnách přírody i ročních obdobích a momentálního naladění dětí.

Využití tematických bloků pro přípravu tematických plánů a pedagogických příprav

---

Podoba tematických plánů se může v průběhu školního roku měnit. Průvodci reagují na nenadálé situace, požadavky dětí, zaujetí dětí určitým tématem, apod. Podle potřeby zařadí nový tematický celek opět na základě tematických bloků, nebo upraví stávající tematický celek podle aktuální potřeby. Při tvorbě tematických celků pedagogové dbají, aby byly zahrnuty všechny vzdělávací oblasti.

6.4.1. Kdo jsem, kam patřím a co je kolem mne

Září

1. Já a moje místo ve školce, úroda-
2. Svatý Václav a svatý Michael

Říjen

1. Moje tělo, moje rodina – odlišujeme se od sebe
2. Moje vlast

I když je září měsícem sklizně a hojnosti, zároveň zaséváme a tvoříme nové vztahy v naší školce, spoluvytváříme pravidla. Září je měsícem nových začátků, nového řádu, každé dítě se musí cítit přijímané a vědět, kde je jeho místo. Hovoříme-li o rodině a jeho místu v ní, mluvíme o místu, kde se cítíme dobře. Tento pocit se snažíme navodit u nás ve školce, vysvětlujeme pravidla ve školce, společně se na nich podílíme s dětmi. Když chceme být přijímáni, je potřeba vědět, že se od sebe odlišujeme a učíme se poznávat, přijímat a respektovat individualitu každého z nás. Hledáme rozdíly i věci, které nás sblíží. Navazujeme nová kamarádství, oprašujeme stará přátelství. Jsme úzce propojeni s přírodou, která nás obklopuje. Sledujeme proměny nejen lidí, ale i okolního světa kolem nás. Stejně jako my zrajeme a procházíme procesem proměn, také příroda nabízí období zrání, kdy vstupujeme do našich zahrad a polí a přinášíme si úrodu do našich domů.

Měsíc říjen nám již plně převléká přírodu do podzimního hábitu, který září svou barevností a sytostí. Stejně jako v přírodě nenajdeme dva naprosto shodné úkazy, ani na planetě Zemi nejsou dvě identické lidské bytosti. Pojďme tedy společně prozkoumat podzimní proměny přírody, odlišnosti ve světě lidí včetně naší rodiny, i proměny našeho vlastního těla.

Konec měsíce je ve znamení státního svátku založení naší republiky i amerického svátku strašidel.

Cíle:

- vytvoření bezpečného prostředí, kde má každý svůj prostor
- získávání citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- nastavení a osvojování si jasných a srozumitelných pravidel chování ve vztahu k druhému
- učení se vzájemné ohleduplnosti, toleranci, zdvořilosti, vzájemné pomoci a podpoře
- podpora dětí při začleňování do skupiny, při navazování a rozvíjení vztahů

- rozvoj empatie, sociální citlivosti a základů mezilidské komunikace
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování se s okolím naší školky
- utvářet povědomí o získávání a koloběhu potravy
- získat povědomí o významu podzimních svátečních dnů
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj fyzické zdatnosti – hrubá a jemná motorika
- osvojení si poznatků o lidském těle
- osvojení si poznatků o zdravém a zdravém životním stylu
- jak si my můžeme pomoci k pevnému zdraví – vytváření si zdravých životních návyků
- odlišnosti v přírodě
- rozvoj úcty k životu
- povědomí o sounáležitosti s živou přírodou, konkrétně stromy

Vzdělávací nabídka:

- hry podporující poznávání (se), sblížení, kamarádství
- aktivity a činnosti demonstrující a podporující vznikající a stávající pravidla
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti
- výtvarné a hudební činnosti
- četba pohádek a příběhů s etickým obsahem, vyprávění a tvoření (vlastních) příběhů
- pozorování blízkého okolí a života v něm formou putování a bádání (především ekosystém pole)
- hry vyžadující kooperaci, respektovat své odlišnosti, vzájemnou komunikaci
- volná hra (na výše uvedené cíle) lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, lezení vzhůru i po zemi včetně překážek, skoky)
- jiné sportovní činnosti vč. manipulačních (jóga, míčové hry, aktivity s lanem, jutové pytle, padák)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla
- činnosti směřující k prevenci úrazu a nemoci
- práce s encyklopediemi
- dramatická výchova první pomoci
- konstruktivní a grafické činnosti
- práce s obrazovým materiálem
- hry a aktivity na téma Stromy

Co si děti odnesou - očekávané výstupy:

- být součástí společenství
  - vnímat, zda je moje chování pro ostatní příjemné, zda nepřekračuji jejich hranice
  - dokázat se domluvit s vrstevníky, najít si své místo ve skupině
-

- dokázat pomoci druhému, říct o pomoc, přijmout pomoc
- formulovat otázky, tvořit jasné odpovědi
- posílení sebevědomí, schopnost sebehodnocení
- vyjadřovat své pocity, prožitky a potřeby
- respekt k pravidlům komunity
- schopnost vystupovat v kolektivu, spolupracovat ve skupině
- nabídnout pomoc, respektovat odlišnosti
- chovat se přiměřeně a bezpečně
- zorientovat se ve známém prostředí
- pojmenovat vnější části těla a některé orgány
- správné držení těla
- ovládat koordinaci ruky a oka
- jemná motorika (korálky, tužka)
- koordinovat tělo dle pokynů
- rozlišovat, čím prospíváme tělu a čím nikoliv
- umět zacházet s některými sportovními pomůckami (různé velikosti míčů, lano...)
- pracovat s dechem
- základní pohybové dovednosti a prostorová orientace
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- chovat se přiměřeně, bezpečně
- rozpoznat a respektovat svoje hranice a možnosti

6.4.2. Od tmy ke světlu

Listopad

- 1. Dušičky a Svatý Martin**
- 2. Podzimní proměny**
- 3. Pohádková říše**

Prosinec

- 1. Dobro a zlo, dvě strany mince**
- 2. Já v adventním čase**
- 3. Vánoce, čas pospolitosti**

Dny se krátí, noci se prodlužují, dramatický boj světla a tmy kumuluje, a nás i v běžné denní době začíná obklopotovat temnota. Ocitáme se na prahu zimy, příroda se definitivně ukládá do zimního spánku. Kolem sebe cítíme nahořklý vzduch, proplétáme se chladivou mlhou a nohy i ruce boříme do vlhkého barevného listí. Co vše se v něm skrývá a přečkává zimní čas? Tento čas, kdy venku vše odumírá, přímo volá domů ke krbům i do školkového domečku ke kamnům. Naši předci v tento nevlídný čas seděli pospolu při přástkách, vyprávěli si legendy a pohádky a v srdcích je hřál plamínek pospolitosti, vzájemnosti a sdílení. Nastává období adventu, netrpělivého dětského čekání na příchod Ježíška a čas zázraků. Co vše se s ním pojí? Jak moc jsou svátky vánoční i ostatní podzimní svátky pro naši kulturu zásadní a co vše nám přináší?

Cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (naslouchání, porozumění, vyjadřování, artikulace)
- rozvoj komunikativních dovedností (i neverbálních – gestikulace)
- rozvoj dovedností potřebných k budoucímu čtení a psaní
- formy sdělování (hudební, pohybové, výtvarné)
- rozvoj tvořivosti a vnitřní motivace
- hry podporující fantazii a představivost
- rozvoj paměti a pozornosti
- základy pro práci s informacemi
- základy estetického vnímání
- kultivace smyslového vnímání včetně prožívání citových vztahů
- rozvoj sociální tolerance, citlivosti, respektu
- rozvoj jemné a hrubé motoriky

Vzdělávací nabídka:

- zpěv, hra na rytmické nástroje
- dramatická činnost – řízená i spontánní, s rekvizitami i bez
- slovní hádanky, říkanky (i pohybové), hry se slovy, slabikami, písmeny, hláskami, čísly
- artikulační činnosti, rytmické hry, sluchové hry
- skupinová konverzace, sdílení (vyprávění svých příběhů a zážitků)
- hry na orientaci v prostoru
- výtvarné činnosti s různými materiály a pomůckami
- pojetí podzimních a zimních svátků všemi smysly a způsoby
- čtení a prohlížení knížek s danou tématikou, práce s textem
- přípravy a realizace slavností a svátků
- činnosti přispívající k péči o své okolí včetně péče o živé tvory
- badatelská činnosti
- smyslové hry a činnosti
- spontánní hra
- lokomoční činnosti včetně aktivit se sněhem a ledem
- technická činnost v dílně – řízená i spontánní (s dopomocí)
- putování do/po okolí

Co si děti odnesou – očekávané výstupy:

- naučit se z paměti krátké texty (písničky, říkanky, div. role)
  - naučit se vnímat rytmus, opakovat melodii
  - vytvořit jednoduchý rým
-

- improvizovat, používat gesta
- chápat slovní vtip a humor
- správně vyslovovat, počítat slabiky, slyšet jednotlivé hlásky ve slovech, poznat napsané své jméno, příp. ho umět napsat
- základní matematické a číselné pojmy
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- chápat prostorové pojmy (vlevo, vpravo, před, za, vedle, atd.)
- vyjadřovat svou představivost výtvarně, hudebně, pomocí dramatizace
- pochopit, že každý má v různých skupinách svou roli a respektovat druhého
- vážit si práce své i druhých, podporovat ochotu pomáhat (si)
- sdílet radost ze společného díla
- chránit živé tvory, starat se o rostliny a o místo, ve kterém žijeme, nebýt lhostejný
- myslet kreativně, řešit problematické situace, spoléhat sám na sebe, nalézat nová řešení
- umět se radovat v daném okamžiku, užívat si přítomnost
- chovat se bezpečně, orientovat se ve známém prostředí

6.4.3. V pohybu

Leden

1. Týden v bačkůrkách

2. Cestujeme kolem světa do Vesmíru

Únor

1. Umění

2. Řemesla a povolání

3. Budu školákem

Zatímco příroda odpočívá, my máme možnost vydat se na výpravy za poznáním do krajin blízkých i vzdálených.

Po Vánocích se navzájem navštěvujeme a poznáváme, jak žijí naši kamarádi ze školky. Cestování kolem světa začínáme u Eskymáků, kde je zima a sníh právě jako teď u nás. Seznamujeme se s dalšími národy. V čem jsou stejní jako my a v čem se liší? Používáme různé dopravní prostředky. Když jsme prozkoumali Zemi, zajímá nás, co ji obklopuje. Čeho jsme i my malinkou součástí?

Zkoumáme svět kolem nás, čím se zabývají dospělí nejen v naší vesnici. Jaké povolání a umění nás láká? V blízké budoucnosti nás čeká nejprve škola, proto se zaměříme i na život školáka a podíváme se za bránu některých základních škol.

Cíle:

- povědomí o existenci ostatních kultur a národností
  - povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi, společností
  - pozitivní vztah ke kultuře a umění
-

- rozvoj pohybových schopností
- zdokonalování činností hrubé motoriky
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Vzdělávací nabídka:

- hry a činnosti inspirované životem jiných národů
- přímé pozorování přírodních jevů (led, sníh ...)
- zimní hry se sněhem a na sněhu
- výlety do okolí (řemeslníci ve vesnici, škola, divadlo)
- přímé pozorování technických objektů (dílny řemeslníků)
- hry podporující tvořivost, fantazii, představivost
- aktivity ze světa kultury a umění
- poznávání jednoduchých znakových systémů (písmena, číslice)
- míčové hry (fotbal)
- společenské hry (odpolední činnost)
- spontánní hra
- pohybové činnosti

Co si děti odnesou – očekávané výstupy:

- (bezpečně) pohybovat se na sněhu a na ledu
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést úvahy, vyjádřit o čem přemýšlí
- všimnout si, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pestrý
- poznat některá písmena a číslice
- zachytit a vyjádřit své prožitky
- chovat se s ohledem na druhé

6.4.4. U samého zrodu

*Březen***1. V dávných dobách a vítání jara***Duben***1. Zahrádka a meteorologie pro malé, ornitologická procházka****2. Velikonoce****3. Cyklovýlet**

Ocitli jsme se na počátku lidských dějin. Putujeme dávnou historií - pravěkem, světem řeckých bájí a hrajeme si s příběhy Jiráskovo starých pověstí. Hledáme v příbězích koncepty, které nás oslovují (odvaha, vytrvalost, síla, chytrost, domov, rodina ...).

Zároveň jsme i na počátku jara, které dává znovu ožít lesům i loukám kolem nás. Každý den pozorujeme probouzení přírody a vítáme jaro písničkami i říkadly. Staráme se o naši zahrádku, která začíná znovu růst. Pozorujeme počasí a učíme se ho pojmenovávat. Na vlastní kůži zažíváme, jak ovlivňuje přírodu kolem nás. Společně se připravujeme na slavení Velikonoc.

Jaro je časem, kdy je možné znovu vyndat z garáží kola a odrážedla. Proto se seznamujeme s základními pravidly bezpečnosti v dopravě.

Cíle:

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- seznámení s proměnami přírody na jaře
- rozvoj úcty k životu
- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- seznámení se základními pravidly bezpečnosti v dopravě

Vzdělávací nabídka:

- práce s literárními texty, dramatizace
- poznávání různých lidských vlastností prostřednictvím příběhů
- pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, lezení..)
- básně a písně o jaru
- třídění, přiřazování, uspořádání, porovnávání - operace s materiálem a s pojmy
- poznávání a pozorování probuzené přírody
- společné stavby z lesního materiálu
- práce na zahradě, sázení
- práce s nástroji v „dílně“
- velikonoční tradiční činnosti
- jarní slavnost - vynášení Morany
- hry a činnosti zaměřené na základy dopravní výchovy
- krátký cyklovýlet

Co si děti odnesou – očekávané výstupy:

- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí (na jaře)
  - citlivost ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, věcem
  - umět se starat o rostliny
  - zkušenost s používáním základních nástrojů v dílně
  - ovládat koordinaci ruky a oka
  - uvědomovat si nebezpečí a respektovat pravidla
  - chovat se bezpečně v dopravních situacích (jako chodec, při hrách...)
-

6.4.5. V rozpuku

Květen

1. Louka
2. Voda
3. Les
4. Vesnice

Červen

1. Všemi smysly
5. Loučení se školkou

Příroda už kolem nás rozehrála všechny odstíny zelené. Ptáci, hmyz i zvířata prožívají čas námluv a péče o mláďata. Je čas prozkoumat ekosystémy louky, vody i lesa, které se nacházejí v těsné blízkosti naší školky. Často jsou prostorem našich her, nyní se na ně můžeme zaměřit a poznat některé jejich obyvatele. Svoji pozornost potom zaměříme i na vesnici, které jsme také součástí.

V čase, kdy se jaro pomalu mění v léto, si klademe otázku, prostřednictvím jakých smyslů poznáváme svět kolem nás. Hrami a cíleně zaměřenými činnostmi rozvíjíme poznávání všemi smysly.

Poslední týden školky dává prostor rozloučit se se školkou a vše vrcholí závěrečnou Letní slavností.

Cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije; vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj paměti a pozornosti
- rozvoj a užívání všech smyslů
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj poznatků o těle
- posilování prosociálního a kooperativního chování dětí ve skupině
- rozvoj jemné motoriky
- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu

Vzdělávací nabídka:

- poznávání ekosystémů (louka, les, rybník...)
  - hry inspirované přírodou a jejími obyvateli
  - práce s obrázky, encyklopediemi ...
  - společné diskuse, rozhovory
  - praktická orientace ve vesnici
  - seznámení s mapou
  - hry a činnosti k rozlišování zvuků
  - hry posilující spolupráci
  - smyslové hry pro rozvoj hmatu, sluchu, čichu, chuti a zraku
  - činnosti pro rozvoj sluchové i zrakové paměti
-

- výtvarné a hudební činnosti
- sociální a interaktivní hry
- spontánní hra
- pohybové činnosti
- třídění odpadů a vyrábění z odpadů
- ornitologická procházka
- školkový výlet
- závěrečná slavnost

Co si děti odnesou – očekávané výstupy:

- záměrně pozorovat, soustředit se na činnost
- využívat zkušeností k učení
- záměrně řídit svoje chování
- vést rozhovor
- spolupracovat s ostatními
- uplatňovat své potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (přijímat a uzavírat kompromisy)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- orientovat se bezpečně v blízkém okolí LMŠ

7. Systém evaluace

Systém evaluace slouží ke zlepšování kvality vzdělávacího procesu a pomáhá průvodcům v jejich pedagogickém působení. Naším cílem je vytvoření podmínek pro růst harmonické dětské osobnosti.

Systém evaluace v naší MŠ se uskutečňuje v těchto oblastech:

- evaluace průběhu výchovně-vzdělávacího procesu
  - evaluace pedagogů a odborných nepedagogických pracovníků
  - evaluace podmínek vzdělávání lesní mateřské školy
-

7.1. Výchovně-vzdělávací proces

7.1.1. Evaluace vzdělávacího programu

Po skončení tematického bloku: Evaluace jednotlivých tematických bloků má za cíl zjistit, jestli se dařilo naplňovat vzdělávací cíle, jestli byly aktivity pro děti zajímavé a dobře rozvržené v čase. Probíhá jednou za dva měsíce na pedagogických radách a využíváme při ní *formulář pro záznam evaluace tematických bloků*. Záznam o něm je součástí zápisu z pedagogické rady a má ho na starosti hlavní pedagog.

Průběžně: Průvodci denně zapisují (a hodnotí) kvalitu výchovné a vzdělávací práce do třídnice - jak se podařil záměr pedagogického působení, průběh volné hry a zapojení dětí, klady a záporů řízené činnosti. Dále analyzují, co děti nejvíce zaujalo, co se děti naučily, co se povedlo, co ne a proč a vyvozují závěry pro další vzdělávací působení. Prostředkem jim je analýza dokumentů (třídnice) a vzájemná zpětná vazba v rozhovoru.

Ročně: V přípravném týdnu před začátkem školního roku probíhá pedagogická rada, která hodnotí celoroční práci předchozího školního roku a její součástí je i zpracování případných změn vzdělávacího programu do aktuálního ŠVP.

7.1.2. Evaluace rozvoje dítěte

Je pro nás důležité sledovat, jestli jsou děti ve školce spokojené, jestli se podle své chuti zapojují do různých činností, pomáhají si, umí vyřešit své konflikty a jak se rozvíjejí.

Při nástupu dítěte do Lesní školky je pro nás podstatné vědět, jak rodiče své dítě vnímají a jak se dítě doma projevuje. Proto vyplňují rodiče *Diagnostický list dítěte při nástupu do lesní mateřské školy*.

Evaluace dětí ve školce probíhá na základě průběžného sledování dětí. Závěry jsou zaznamenávány dvakrát ročně v říjnu a v březnu. Pozorování zapisujeme do připravených záznamových listů - *Evaluační záznam o pozorování a vývoji dítěte* pro děti od 3 do 5 let a *Dotazník k ověření osvojení očekávaných výstupů vzdělávacího programu Lesní školky Berounka u předškolních dětí*. V případě potřeby využíváme dotazník tzv. Jak se dítě cítí ve školce- Ferre Leavers, který mapuje to, jak se dítěti v prostředí školky líbí.

Získané poznatky konzultují pedagogové na pedagogických radách a také s rodiči. Jsou součástí cesty, jak vytvářet pro děti podporující prostředí a je-li třeba pak se na určitou oblast více zaměřit. V případě potřeby konzultují také se speciální pedagožkou.

Konzultace s rodiči probíhají individuálně podle potřeby. V lednu nabízíme rodičům konzultaci zaměřenou na školní zralost a připravenost předškoláků.

Součástí evaluace jsou také průběžné zápisy do „deníčků“ dětí, které zastávají funkci portfolia dítěte. Obsahují fotografie dítěte i jeho výtvarných projevů, zápisy o vývoji dítěte během uplynulého půl roku. Jsou zprávou pro rodiče - okénkem, kterým může rodič nahlédnout do života svého dítěte v lesní školce. Rodičům je předáváme na konci školního roku při závěrečné Letní zahradní slavnosti.

7.1.3. Soulad ŠVP a RVP PV

Školní vzdělávací plán je v souladu se zásadami stanovenými v aktuálním znění RVP PV, je konzistentním dokumentem umožňujícím naplňovat stanovené vize a další rozvoj školy a především dosahovat vzdělávacích cílů. Každoročně je vyhodnocován soulad ŠVP s aktuální verzí RVP PV a je vyhodnocováno naplňování stanovených záměrů. Toto vyhodnocení probíhá v přípravném týdnu na pedagogické radě, jíž se účastní všichni průvodci. Za soulad ŠVP a RVP PV zodpovídá koordinátorka školy. Své závěry konzultuje s pedagogickými pracovníky i průvodci a následně sepiše evaluační zprávu.

7.2. Evaluace práce pedagogů a odborných nepedagogických pracovníků

Nejméně jedenkrát ročně každý z průvodců sepisuje autoevaluační zprávu v souladu s Etickým kodexem pedagoga lesní mateřské školy. Využívá k tomu Autoevaluační dotazník. Zpráva je podkladem pro pedagogickou radu a společné hledání oblastí dalšího vzdělávání a spolupráce.

Práci pedagoga hodnotí také zástupce ředitelky prostřednictvím hospitací v provozu, které probíhají podle potřeby průběžně během roku. Jejím záznamem je Hospitační zpráva. Zástupce ředitelky nebo hlavní pedagog provede hospitaci u každého z průvodců alespoň jedenkrát ročně.

Součástí práce průvodců je i průběžné sebehodnocení, jehož závěry diskutují průvodci na pedagogických radách.

Jednou za dva roky poskytují zpětnou vazbu k chodu školky rodiče dětí prostřednictvím dotazníku.

7.3. Evaluace podmínek vzdělávání

Vstupním hodnocením kvality podmínek vzdělávání je jejich popis v ŠVP (stav podmínek a jejich dopad na vzdělávání). Hodnotící rámec vyplývá z kritérií uvedených v RVP PV kapitola 7 (podmínky materiální, bezpečnostní a hygienické, životospráva dětí, psychosociální podmínky (např. jaké vztahy má skupina dětí), organizace a řízení, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů).

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny průběžně např. průvodce hodnotí denně při jakékoliv změně počasí podmínky materiální, bezpečnostní i hygienické. Průvodci průběžně sledují, jestli děti mají ve skupině přátelské vztahy a cítí se v bezpečí (psychosociální podmínky). Případná opatření potřebná ke zlepšení konzultují na pedagogických radách.

Pravidelné hodnocení podmínek vzdělávání probíhá v přípravném týdnu před začátkem školního roku v rámci pedagogické rady.

Další prostředky hodnocení podmínek vzdělávání:

Nejméně jedenkrát ročně - setkání týmu s psychologem - supervize
1x za rok školení první pomoci a bezpečnosti práce
1x ročně aktualizace provozního a školního řádu
2 x ročně příprava na brigádu s rodiči - jaké materiální podmínky je třeba zlepšit
1x za dva roky probíhá hygienický audit
1x za dva roky dotazník pro rodiče

8 Přílohy ŠVP (interní dokumenty)

Příloha č. 1 Diagnostický list při nástupu

Příloha č. 2 Evaluační záznam pozorování a vývoje dítěte

Příloha č. 3 Dotazník-předškoláci-očekávané výstupy

Příloha č. 4 Dotazník-Jak se dítě cítí ve školce- Ferre Leavers

Příloha č. 5 Auto-evaluační zpráva-průvodci

Příloha č. 6 Hospitační formulář

Příloha č. 7 Dotazník- rodiče-zkvalitnění podmínek

Příloha č. 8 Evaluace práce s předškoláky

Příloha č. 9 Evaluace integrovaného bloku

Příloha č. 10 Příprava programu-průvodci-evaluace programu

Příloha č. 11 Vstupní dotazník po prázdninách
